

Organ Kollektivtrafiknämnden
Plats Kollektivtrafikmyndigheten, Ängsgårdsgatan 12, Västerås
Tidpunkt Måndagen den 6 februari 2017, klockan 9.00-12.00

Ledamöter Tommy Levinsson (S), Ordförande
Annika Duàn (S)
Karin Thorborg (V)
Andreas Porswald (MP), 1:e vice ordförande
Johan Widén (M)
Bengt-Åke Nilsson (L)
Jenny Landernäs (M), 2:e vice ordförande

Ersättare Shpetim Pirraku (S)
Ulrika Spårebo (S)
Niklas Strand (V)
Kerstin Åkesson (MP)
Gunnar Björnstad (M)
Torsten Källberg (L)
Joakim Widell (KD)

Övriga Mohammad Sabet, tf förvaltningschef
Andreas Engstedt, mötessekreterare

1 Fastställande av föredragningslista

Förslag till beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs.

2 Föregående protokoll

Anmäls att kollektivtrafiknämndens protokoll från sammanträdet 2016-11-21 justerats i föreskriven ordning.

3 Justering

Förslag till beslut

1. Andreas Porswald utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

4 Nästa sammanträde

Förslag till beslut

1. Nästa sammanträde ska äga rum måndagen den 3 april 2017 kl 09.00.

5 Anmälningssärenden

Bilaga 1a, 1b Remissvar till trafikverket om spårunderhåll. Ordförande har svarat enligt delegation.

6 Muntlig information

- Aktuellt från förvaltningen
- ekonomi- och verksamhetsrapport
- trafikfrågor
- marknads- och informationsfrågor
- Tågköp

7 Årsredovisning 2016 Kollektivtrafikförvaltningen

Bilaga 2a, 2b Kollektivtrafikförvaltningen har sammanställt årsredovisning för verksamhetsåret 2016. I årsredovisningen beskrivs verksamheten och det ekonomiska utfallet.

Förslag till beslut

1. Kollektivtrafikförvaltningens årsredovisning för 2016 fastställs.

8 Resultatreglering 2016 - Särskild kollektivtrafik

Utifrån årsbokslut 2016 ska respektive kommuns överskott avseende den särskilda kollektivtrafiken återbetalas.

Förslag till beslut

1. Följande reglering av resultatet för den särskilda kollektivtrafiken 2016 skall ske:

till Västerås återbetalas 2 774 tkr
till Hallstahammar återbetalas 314 tkr
till Surahammar återbetalas 321 tkr
till Sala återbetalas 833 tkr

9 Verksamhetsplan 2017 - 2019

Bilaga 3 Kollektivtrafikförvaltningen har tagit fram en verksamhetsplan för år 2017-2019. Verksamhetsplanen pekar ut större aktiviteter som förvaltningens avdelningar kommer att fokusera på de närmaste åren.

Förslag till beslut

1. Verksamhetsplan för år 2017-2019 godkänns.

10 Trafikplan 2030

Bilaga 4 Trafikplan 2030 har varit ute på remiss till kommuner och berörda organisationer. Trafikplan 2030 lämnas nu till Centrum för regional utveckling inom Region Västmanland för ytterligare beredning.

Förslag till beslut

1. Informationen noteras

11 Regelverk för sjukresor

Bilaga 5a, 5b Regelverket för sjukresor har reviderats med anledning av sjukreselinjens

upphörande 2016-11-01. Redaktionella ändringar har gjorts som följd av regionbildningen samt att Västmanlands samtrafikförbund gått in i Kollektivtrafikförvaltningen.

Förslag till beslut

1. Kollektivtrafiknämnden rekommenderar regionfullmäktige att fastställa reviderat regelverk för sjukresor.

12 Nytt regelverk för kompletteringstrafiken

KTM150138

Vid kollektivtrafiknämndens sammanträde 2016-11-21 § 70 beslutade nämnden att föreslå landstingsfullmäktige att godkänna nytt regelverk för kompletteringstrafiken att gälla från och med 2017-08-01. Kollektivtrafiknämnden är behörig att godkänna regelverket för kompletteringstrafiken och sedan föreslå regionfullmäktige att fastställa ny enhetstaxa.

Bilaga 6

Sammanfattning

Kollektivtrafikförvaltningen har tagit fram ett förslag till nytt regelverk för kompletteringstrafiken i länet.

Förslaget togs fram som en del i en utredning över trafiken där vissa brister i regelverket upptäcktes. Det nedan presenterade förslaget har varit ute på remiss i länets kommuner, vilkas svar har beaktats i framskrivandet av regelverket.

Nytt regelverket föreslås träda i kraft först 1 augusti 2017.

Beskrivning av ärendet

Kompletteringstrafik är ett kollektiv resandeanternativ för de som bor utanför upptagningsområdet för den linjelagda allmänna kollektivtrafiken. Det är kollektivtrafiknämnden som beslutar om regelverket men då regleverket innehåller förslag till nya taxor hänskjuts beslutet till landstingsfullmäktige. Regelverket gäller över länets samtliga kommuner. Varje kommun finansierar själva de kompletteringstrafikresor som sker i kommunen.

Under utredning av kompletteringstrafiken uppdagades vissa brister i så väl förvaltningens arbete med kompletteringstrafiken, som att själva reglementet var otydligt och komplicerat. Likaså hade inte reglementet varit beslutsärende hos nämnden sedan Kollektivtrafikmyndigheten bildades 1/1 2012. I den rapport utredningen ledde fram till togs ett förslag till nytt regelverk fram, vilket gick ut på remiss till samtliga av länets kommuner. Därefter reviderades förslaget efter beaktande av de kommunala yttranden som inkommit.

Nya regelverket innebär bland annat förtydliganden av hur och vilka som kan bli berättigade kompletteringstrafik samt över hur resor och betalning sker.

Invånarperspektiv

Nya regelverket innebär framförallt förbättringar för länets invånare då regelverket tydliggör hur kompletteringstrafiken fungerar. Avståndet för berättigande är

detsamma i nya som i gamla förslaget, men resor tillåts nu göras på ett mer flexibelt och kundvänligt sätt.

Kompletteringstrafiken blir kontantfri och kommer kräva ansökan, vilka vissa kan uppleva som en försämring. Samtidigt höjs kostnaden per resa och övergår till att nu vara en enhetstaxa för hela länet.

Verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser samt finansiering

Kompletteringstrafiken är en relativt sett dyr trafiklösning för länets kommuner då resenärerna befinner sig i respektive kommuns ytterområden. Ett ökat resande med kompletteringstrafiken skulle därmed ge relativt sett stora kostnadsökningar. Därför har nya, mer kundvänliga regelverket, balanserat förbättrade resmöjligheterna med ett ökat pris per resa. Nya regelverket antas därför inte leda till kostnadsökningar för kommunerna då ökade trafikutgifter kompenseras med ökade trafikintäkter. Kollektivtrafikförvaltningens administrativa kostnader förväntas inte heller öka. Mer sannolikt är att de administrativa processerna förbättras och snabbas upp då nya regelverket innebär förenklade rutiner för handläggning och planering av trafiken.

Miljökonsekvenser

Nya regelverket antas varken leda till ökat eller minskat resandet med kompletteringstrafiken, och inte heller leda till överflyttning till mindre miljövänliga transporter.

Uppföljning

Det är kollektivtrafikförvaltningens uppgift att administrera och planera kompletteringstrafiken åt kommunerna, vilka alltså finansierar trafiken. Uppföljningen sker dels genom landstingets ordinarie processer samt i den årligt framtagna trafikrambudgeten.

Förslag till beslut

1. Kollektivtrafiknämnden godkänner nytt regelverk för kompletteringstrafiken, exklusive ny enhetstaxa, att gälla från och med 2017-08-01.
2. Kollektivtrafiknämnden föreslår regionfullmäktige att fastställa ny enhetstaxa för kompletteringstrafiken.

13 Utökad geografisk giltighet för Movingo i Västmanlands län

KTM170013

Sammanfattning

Mälardalstrafik AB (MÄLAB) har beslutat att införa Mälardalstaxan (Movingo) i sin regionala tågtrafik från och med hösten 2017. Taxan och beslutsformer för att justera denna har också fastställts av kollektivtrafikmyndigheterna i MÄLAB:s ägarkrets. För Västmanlands läns del fattade landstingsfullmäktige beslut om detta den 23 november 2016. Med detta beslut kommer Movingos geografiska giltighet att utökas genom att ett färdbevis med Movingo ge giltighet med all regional busstrafik inom länet (inklusive busstrafik in i grannlänerna i den mån länskortet medger detta). Till skillnad från tidigare fattat beslut, där giltighet för anslutande bussresor endast tilläts

inom Västerås, Sala, Kolbäck, Köping, Arboga och Kungsörs kommuner, innebär detta beslut en avsevärd förbättring för resenärerna. Därtill kommer priset på VLs pendlarkort sänkas från 1 075 kr till 1 000 kr på sträckan Kungsör – Eskilstuna när Movingo införs.

Beskrivning av ärendet

Mellan MÅLAB:s ägare finns sedan tidigare ett Samverkansavtal om samverkan i en samordnad och integrerad trafik i östra Sverige. Mellan ägarkretsen och MÅLAB finns därutöver ett Uppdragsavtal tecknat, som reglerar MÅLAB:s uppdrag avseende genomförandet av trafiken samt att utforma och genomföra Mälardalstaxan. Beslut om priser underställs MÅLAB:s sex ägare för godkännande.

Styrelsen för MÅLAB fattade den 21 april 2016 beslut om att börja sälja Mälardalstaxan från hösten 2017 under varumärket Movingo. Mälardalstaxan är giltig för resor i såväl regionaltågstrafiken i Mälardalen som i den regionala kollektivtrafikmyndighetens (RKTm) trafik i respektive län. Enligt tidigare beslut skulle regionaltågsresor till Västerås, Sala, Ransta, Kolbäck, Köping, Arboga och Kungsör med MÅLAB:s avtalade trafik omfattas av Movingo. Movingo skulle också vara giltig på anslutande bussresor inom dessa sex kommuner.

Efter fortsatta utredningar och dialog med övriga län inom ägarkretsen föreslås nu en förändring i Movingo i förhållande till tidigare beslut. Förslaget innebär att hela länet ska göras till en zon inom Movingo. Det innebär att Movingo ger giltighet för anslutande bussresor inom hela länet. Jämfört med tidigare fattat beslut innebär detta avsevärda förbättringar för resenärerna, då de dels erbjuds en större geografisk giltighet med Movingo, dels innebär det att de anslutande bussresorna i de flesta fall får ett lägre pris.

Movingo föreslås dock endast vara giltig på den busstrafik som Region Västmanland anordnar, och således inte på den övriga tågtrafik där Pendlarkortet/Länskortet är giltigt (i nuläget Tåg i Bergslagen).

Landstingsfullmäktige beslutade den 23 november 2016 att godkänna att MÅLAB, i det fall MÅLAB:s ägare höjer priset på biljett med motsvarande geografisk giltighet, kan höja priset på biljett i Mälardalstaxan till samma nivå. Genom detta beslut ges Movingo samma geografiska giltighet som Länskortet (exklusive den tågtrafik som inte är avtalad av MÅLAB). Länskortet kostar idag 1 315 kr. Det innebär att MÅLAB har rätt att höja priset i en relation inom Movingo med motsvarande geografisk giltighet till samma nivå.

Priset för relationen Kungsör – Eskilstuna från tidigare beslut gällande Mälardalstaxan är 1 000 kr för en 30-dagars biljett, vilket är lägre än priset 1 075 kr på VLs Pendlarkort. En prishöjning av Mälardalstaxan, som är avståndsbaserad, till Länskortets nivå på 1 315 kr ligger inte i paritet med avståndet relationen Kungsör – Eskilstuna. Därmed sänks priset på VLs pendlarkort till 1 000 kr på sträckan Kungsör – Eskilstuna när Movingo införs.

Invånarperspektiv

En stor resenärsgroup inom kollektivtrafiken idag är barn och unga i skolåldern, framförallt i de kortare pendlingsrelationerna. I unga år läggs också en grund för

många värderingar som styr många av de val vi gör som vuxna. Genom att skapa biljettgiltighet som omfattar större geografisk omfattning och flera alternativ till resvägar, ökar förutsättningarna för att de väljer kollektivtrafiken även när de blir äldre och kan välja bilen.

Utökad giltighet för biljetten med både regional tågtrafik och anslutande resor med lokal kollektivtrafik ger ökad flexibilitet.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

I samverkansavtalet mellan MÄLAB och dess ägare beskrivs ersättningsmodellen för Mälardalstaxan. 9/10 av intäkterna från Mälardalstaxan ska anses vara intäkter från regionalt resande och ska fördelas mellan linjer, linjedelsträckor och län. Om intäkterna från regionalt resande på en linjedelsträcka väsentligen överstiger de förväntade intäkterna, och detta antas bero på att Mälardalstaxan nyttjas för parallella resor i parternas övriga buss- eller spårtrafik, ska dessa merintäkter fördelas mellan berörda parter utifrån en uppskattning av andelar av det faktiska resandet mätt som personkilometer. Med lokalt resande avses resor i annan trafik än den regionala tågtrafiken inom en zon, antingen som anslutningsresor till en regional resa eller som en fristående resa. En stor del av de lokala resorna antas ske inom Stockholms län.

Av intäkterna från Mälardalstaxan ska 1/10 ses som intäkter för lokala resor. Intäkter för lokala resor ska fördelas mellan parterna utifrån en uppskattning av andelar av det faktiska resandet mätt som personkilometer. Inledningsvis används en schabloniserad fördelningsnyckel baserad på den fördelningsnyckel som används för fördelning av intäkter från TIM Komplet (exklusive fördelning till X-trafik).

Fördelningsnyckeln enligt Samverkansavtalet redovisas nedan:

- Stockholms läns landsting 50 procent
- Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet 7,5 procent
- Uppsala läns landsting 28 procent
- Västmanlands läns landsting 9 procent
- Örebro läns landsting 2 procent
- Östergötlands läns landsting 3,5 procent

Det föreslagna beslutet har sannolikt ingen effekt på 1/10 lokala resor. Det kan dock påverka fördelningsnyckeln, så till vida att Region Västmanlands andel blir större än 9 procent. Efter införandet av Mälardalstaxan ska dock så snart som möjligt fördelningsnyckeln uppdateras med stöd av resanderäkningar eller annan lämplig metod. Beslutet bedöms därför inte ha några större ekonomiska konsekvenser i förhållande till det tidigare fattade beslutet.

Miljökonsekvenser

I och med införandet av Mälardalstaxan så ingår både regionaltågtrafik och anslutande lokal busstrafik i biljetten, vilket förenklar för resenären. Förenkling vid köp av biljetter är en mycket viktig åtgärd för att förmå fler att välja kollektivtrafiken

framför bilen. Detta är avgörande för om det ska vara möjligt att nå de klimatmål som finns uppsatta regionalt, nationellt och internationellt.

Uppföljning

Ärendet följs upp via MÄLAB:s styrelse genom återredovisning av beslut hos övriga ägare inom MÄLAB. Detta ska ske under våren 2017.

Förslag till beslut

1. Movingo ska ge giltighet på all anslutande och med tågen parallellgående regional busstrafik inom Västmanlands län (inklusive busstrafik in i grannlänen i den mån länskortet medger detta).
2. Kollektivtrafiknämnden rekommenderar regionfullmäktige att besluta att priset på VLs pendlarkort sänks från 1 075 kr till 1 000 kr på sträckan Kungsör – Eskilstuna när Movingo införs.

14 Remissvar trafikförsörjningsprogram Sörmland

KTM160138

Bilaga 7a, 7b

Trafikförsörjningsprogram Sörmland har skickats ut på remiss. Ett förslag till yttrande har tagits fram.

Förslag till beslut

1. Redovisat yttrande överlämnas till Landstinget Sörmland som kollektivtrafiknämndens yttrande.

15 Svar till motion om att utreda ny sträckning för bussen till Västerås sjukhus.

Bilaga 8a, 8b

Motion från Maria Dellham (M) inkommen 2016-12-22 om att utreda ny stäckning för bussen till Västerås sjukhus (LTV161879). Förvaltningschefen för Kollektivtrafikförvaltningen har fått i uppdrag att ta fram förslag till regionstyrelsens yttrande. Förslaget till yttrande är nu framtaget och redovisas för kollektivtrafiknämnden.

Förslag till beslut

1. Kollektivtrafiknämnden tillstyrker redovisat förslag till yttrande.

16 Elfordonsutredningen

Bilaga 9

Elfordonsutredningen är nu klar. Utredningen lämnas till Regionstyrelsen för beslut om den fortsatta inriktningen om val av drivkällor för kollektivtrafikens fordon.

Förslag till beslut

1. Informationen noteras.

17 Övriga frågor